

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

BESLUT
2007-04-05

Diarienummer:
511-69279-2005

Sid 1(8)

Naturvårdsenheten
Bengt Frizell

Till
(enligt sändlista, bilaga 4)

Naturreseptatet Morlanda i Orust kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.
Syfte
Beslut om föreskrifter
Administrativa data
Beskrivning av naturreseptatet
Behov och motiv för ändrade föreskrifter
Ärendets handläggning
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutscharta
Bilaga 1a. Charta som utvisar avverkningsförbud (under
förhandling)
Bilaga 2. Översiktscharta
Bilaga 3. Skötselplan
Bilaga 3a. Skogsbruksplan tillhörande skötselplan
Bilaga 4. Sändlista
Bilaga 5. Hur man överklagar

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808). Reservatet omfattar fastigheterna Håлта 1:1, Kårehogen 1:2 (del av), Morlanda 2:1 (del av), 2:2 (del av) och Torebo 1:3 (del av).

Namnet ska vara **Naturreservatet Morlanda**.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilagorna 3 och 3a. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m.

Länsstyrelsen utser ägaren till Morlanda säteri som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Följande beslut om områdesskydd upphör att gälla när föreliggande beslut vinner laga kraft:

1. Beslut om förklarande av Morlanda som naturreservat. Länsstyrelsens beslut 1968-06-28, dnr. III R11-69/68 samt senare gjorda ändringar av det beslutet.
2. Beslut om naturminne för Gunnarsskogen daterat 1950-01-02.
3. Del av beslut om naturminne för Berga klev daterat 1945-12-10, som ingår i föreliggande beslut om naturreservatet Morlanda.

Avtal som träffats för vissa fastigheter i samband med reservatsbildningen 1968-06-28, dnr. IIIR11-69/68 gäller fortfarande.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara ett öppet kulturlandskap av stort landskapligt värde samt att säkra skogs- och strandområden för friluftsliv.
- föreskrifterna för reservatet är anpassade till förändringar i markanvändningsstrukturen inom delar av fastigheten genom att vidmakthålla och utveckla områdets landskapliga och upplevelsemässiga värden, vilka är knutna till en äldre brukningsstrategi vid Morlanda säteri och dess omgivning.
- tillse att området hålls tillgängligt för besökande.

Syftet med reservatet skall tryggas genom att:

- fördelningen av öppen och skogsbevuxen mark bibehålls.
- kulturhistoriskt och landskapligt viktiga drag i den rumsliga strukturen och den historiska markanvändningen upprätthålls genom bete, åkerbruk eller andra alternativ som innebär ett öppethållande utan att

landskapets grundläggande karaktärer förstörs. Exempel på sådan markanvändning kan vara golfbana.

- betesmarker som är viktiga ur flora- och faunasynpunkt hävdas.
- skogsmarker som är viktiga ur flora- och faunasynpunkt ges ett starkt skydd.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5, 6, och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att använda mark- och vattenområdet

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. Uppföra ny byggnad. Byggnad och anläggning för jordbrukets eller skogsbrukets, småbåtshamnens och golfbanornas behov och som inte tillgodoser bostadsändamål får uppföras efter tillstånd av Länsstyrelsen.
2. Förändra gränser mellan de olika slag av markanvändning som framgår av karta, bilaga 3a (tillhörande Skogsbruksplanen). Efter tillstånd från Länsstyrelsen får mark som idag används för åker och vallproduktion överföras till annan markanvändning där landskapets öppna karaktär bibehålls.
3. Avverka skog annat än vad som framgår av karta, bilaga 1a.
4. Öppna täkt av sten, grus, eller sand – vare sig på land eller inom fastighetens vattenområde. Förbudet gäller inte husbehovstäkt för vilket dock krävs samråd med Länsstyrelsen.
5. Anlägga campingplats.
6. Anordna upplag annat än för jordbrukets eller skogsbrukets behov.
7. Uppföra ny mast eller nya ledningsstolpar.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas.

1. Underhålla befintlig parkeringsplats, stigar och rastplatser i enlighet med fastställd skötselplan.
2. Genom lämpliga åtgärder trygga hävden av de naturliga fodermarkerna.
3. Framröja och vårda kulturhistoriska lämningar och fornlämningar enligt skötselplan.
4. Utplacera erforderliga informationsskyltar.
5. Märka ut naturreservatet i terrängen.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter enligt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

6. Förvaltare är ägaren till Morlanda säteri. Förvaltningen skall ske i samverkan med Länsstyrelsen och Orust kommun. Länsstyrelsen avgör i samråd med förvaltaren de ekonomiska ersättningar som kan utgå för vissa åtgärder enligt skötselplanen.
7. Naturreservatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Länsstyrelsen som även tillhandahåller skyltar och motsvarande.
8. Förvaltningen bedrivs enligt av Länsstyrelsen fastställd skötselplan (bilaga 3). Detaljerna i markskötseln anges i Skogsbruksplan för Morlanda (bilaga 3a) samt vad gäller parkeringsplatser, renhållning m.m. genom löpande samråd med Länsstyrelsen.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Utöver vad som är föreskrivet enligt andra författningar gäller följande i naturreservatet.

Det är förbjudet att

1. campa
2. göra upp eld annat än vid iordningställda eldplatser
3. medföra lösgående hund under tiden 1 februari till 30 september. Övrig tid skall hunden hållas under sträng uppsikt.

Ordningsföreskrifterna gäller ej markägare, innehavare av särskild rätt, tjänsteman under myndighetsutövning eller person som utsetts av Länsstyrelsen när de utför särskilda uppdrag i anslutning till förvaltningen.

Administrativa data

Namn:	Morlanda säteri
Kommun:	Orust
Areal:	788 hektar
Fastigheter och ägare:	Håltå 1:1, Kårehogen 1:2, Morlanda 2:1, 2:2 samt Torebo 1:3 Ägare: Jon Thorburn
Naturvårdsförvaltare:	Markägaren
Topografisk karta:	8A Lysekil SO, 8B Vänersborg SV.
Ekonomisk karta:	080 19, 080 29, 081 10, 081 20
Naturgeografisk region:	15d: Ljungheds- och kustskogsområden längs svenska västkusten och norska sydkusten; Norra Hallands och södra Bohuslans kust- och skärgårdsområde.
RegDOS ID	2001136

Beskrivning av naturreservatet

Naturförhållanden

Reservatet omfattar Morlanda säteris egendom på nordvästra Orust. Det består dels av vidsträckta odlings- och betesmarker i anslutning till Björnsundsfjorden, dels av ett höglänt skogsområde i öster.

Berggrunden består av gnejs. Av stort geologiskt intresse är den mäktiga förkastningslinje som avgränsar den s.k. Storehamnsplatån från Morlandadalen. De lösa jordarterna domineras av sand från en isälvsavlagning, vars centrala del framträder svagt som en ås strax nordväst om säteribyggnaden. Åsbildningen är en av de västligaste randbildningarna i denna del av länet.

Områdets västra delar karaktäriseras av smärre bergpartier med planterade tallbestånd i större sänkor. Från öster tränger odlings- och betesmarker in mellan bergen vilket ger landskapet en tilltalande prägel.

Ett av de från botanisk och landskaplig synpunkt värdefullaste partierna utgörs av den mäktiga randlövskogen vid foten av Storehamn. Speciellt välutvecklad är lövskogen vid den imponerande, naturminnesskyddade ravinen Berga klev. Här växer al och ask med inslag av hägg och olvon i de fuktigaste partierna samt ek, alm och hassel på något torrare mark. I fältskiktet märks bl a stinksyska, ormbär, storrams, gulsippa, blåsippa, gullviva och hässleklocka.

Över hälften av reservatets yta upptas av Storehamnsmassivets nordligaste del. Detta område präglas av hållmarker, hållmarkstallskog samt granskog i skyddade lägen främst i de östra delarna. Ett undantag utgör området kring Hålda vatten samt den sänka som härifrån går fram till Berga klev. I detta område har en gång legat ett antal torp och den gamla kulturmarken kring dessa hyser nu till stor del planterad granskog samt tilltalande ängsekskog. Kring Hålda gård möter man en ädellövskog med ek, ask, lind, lönn och hassel och med ett ovanligt rikt fältskikt med bl a midsommarblomster, liljekonvalj, häckvicker, storrams, stor blåklocka, lundgröe och lundvårlök. Det lövskogsdominerade området kring Hålda vatten hyser ett rikt djurliv med bl.a. ett stort antal småfågelarter. Vid sjöns stränder syns ofta häger. Älg och rådjur påträffas regelbundet i den rofyllda lövskogsmiljön. Under senare år har bävern etablerat sig i området.

I nordost gränsar reservatet till sjöarna Rödsvattnet och Torebosjön.

Havsstränderna kännetecknas av badvänliga klipp- och sandstränder mot Malö strömmar samt av grunda lerstränder mot Björnsundsfjorden. De grunda och skyddade vikarna mor norr utgör välbesökta näringsplatser för sjöfågel och vadare. Nordost om Sjölyckan öppnar sig vidsträckta strandängar med intressant och karaktäristisk vegetation.

Morlanda säteri är en av länets största jordbruksenheter. Herrgården ligger mycket vackert på en kulle omgiven av en trädgård som innehåller ett antal naturminnesskyddade träd. Säteriets huvudbyggnad är uppförd på 1670-talet

och är enligt uppgift Bohusläns äldsta träbyggnad. Gården har emellertid anor redan från slutet av 1300-talet då en norsk adelsman nämns som ägare.

Morlandareservatet erbjuder goda möjligheter till friluftsliv i form av bad och strövtåg. Bland de många stigarna märks särskilt den från Håltå via branterna vid Berga klev till Morlanda kyrka. Genom kommunens försorg har en kulturstig anlagts uppe på Morlandaplatån. Från reservatets högsta punkt, Svens altare, ges en enastående utsikt över såväl skärgårdslandskapet utanför Orust och Bokenäset som det inre av Orust.

Litteratur m.m.

Gillner Vilhelm. *Morlanda säteri, botanisk inventering samt synpunkter på skötseln av området*. SNV PM 668.

Åsander Lena. *Inventering av ängs- och hagmarker i Orusts kommun*. Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län. 1989.

Befintliga naturminnen som är skyddade enligt 7 kap miljöbalken

Ett flyttblock, kallat "Örnekulen" beläget på en bergsplatå NO Malö Strömmar.

Berga Klev på Ingegärdsbergets nordvästra sluttning. En gammal 10-stammig lind vid säteriets byggnader. Två idegranar sydväst om den gamla linden. Tre askar öster om gården.

Behov och motiv för ändrade föreskrifter

Bakgrund

Naturreseptatet Morlanda säteri bildades i juni 1968 av dåvarande Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län efter framställning från Stiftelsen för Västsvenska fritidsområden. Syftet med reservatbildningen var att bibehålla ett storslaget landskap präglad av jordbruksdriften vid Morlanda säteri och säkerställa skogs- och strandmark för friluftsliv. Som kompensation för intrånget medgavs markägaren ersättning för mistad glesbebyggelseätt (avtal 1968-06-26 samt 1976-10-17) .

Målsättningen med skyddet var att bibehålla fördelningen av öppet landskap och skogsklädd mark inom ramen för en ekonomi baserad på dessa näringar. Föreskrifterna i det äldre beslutet begränsade möjligheterna för annan markanvändning än jord- och skogsbruk. Morlanda säteri utvecklade under 1980-talet Bohusläns största mjölkbesättning vilken tillsammans med skogsbruket utgjorde basen i säteriets verksamhet. I syfte att förbättra lönsamheten ansökte och beviljades markägaren 1983 tillstånd att upplåta mark för golfbaneverksamhet.

Jordbrukets omstrukturering under 1990- talet har medfört att lönsamheten enligt markägaren försämrats så att den inte längre tillåter nödvändiga nyinvesteringar. Markägaren har därför beslutat att lägga ned mjölkdriften och vänt sig till länsstyrelsen med en begäran att föreskrifterna i beslutet ändras så att de möjliggör en vidare utbyggnad av golfbaneverksamheten. En för-

projektering har redovisats och diskuterats med förutom Länsstyrelsen även Orust kommun och Bohusläns museum.

Den föreslagna utvidgningen av golfbaneverksamhet berör i allt väsentligt mark som tidigare nyttjats för åker eller vall. Landskapets befintliga strukturer utnyttjas för den variation i bantopografin som eftersträvas. Viss trädplantering kommer att ske. Sammantaget innebär detta inga avgörande förändringar i den öppna landskapskaraktären vilket alternativet med skogsplantering skulle medföra. Den förändrade markanvändningen är enligt Länsstyrelsens bedömning förenlig med reservatets ursprungliga syfte och en ändring av reservatsföreskrifterna är motiverad.

Inom fastigheten finns bestånd av ädellövskog och naturliga fodermarker av stort biologiskt värde. Föreliggande beslut ger ett bättre skydd åt dessa marker. Vidare anges i skötselplanen bestämmelser rörande skötseln av produktionsskogen inom reservatet.

Beslutet om naturminnet för den del av Berga klev som ligger inom föreliggande beslut om naturreservat upphävs för att få en lämpligare avgränsning av reservatet.

Länsstyrelsen anser att reservatsförordnandet ger ett förstärkt skydd för de naturminnen som ingår i föreliggande beslut och att föreslagna skötselåtgärder kan bidra till bättre förutsättningar för skyddsvärda arter och deras livsmiljöer.

Länsstyrelsen anser därmed att synnerliga skäl föreligger för upphävande av beslut om förordnande av beslut om naturminne i de delar som är naturreservat.

Ärendets handläggning

Förslag till beslut har remitterats till markägare och Orust kommun. Från markägaren har lämnats ett antal synpunkter vilka inarbetats i föreliggande beslut. Orust kommun har inget att erinra mot förslaget.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med reservatet. Om det finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet (7 kap 7 § miljöbalken).

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreservatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med reservatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Regler om fridlysning av växter och djur i miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Anmälan om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap miljöbalken eller tillstånd till muddring eller vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Detta beslut skall kungöras i Länsstyrelsens författningssamling och i ortstidningar. Sakägare skall anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen senast var införd i tidning.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet. Den som har rätt att överklaga skall göra det inom tre veckor från den dag vederbörande får del av beslutet, se bilaga 5.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektören Göran Bengtsson, beslutande och naturvårdsintendenten Bengt Frizell varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även deltagit Magnus Sandström, rättsenheten, Elisabet Lundgren Alm, samhällsbyggnadsenheten, Jan-Gunnar Lindgren, kulturmiljöenheten, Sven Swedberg och Marianne Karlsson, naturvårdsenheten.

Göran Bengtsson

Bengt Frizell

Beslutskarta

Naturreseptatet Morlanda

Orust kommun

Reservatsgräns

Ej reservat

Naturminne

Besöksparkering

Skala 1:15 000

0 100 200 400 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut:

Datum 2007-04-05

Diarienummer 511-69279-2005

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om naturreseptatet enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Denna karta utgör utdrag ur GSD Fastighetskartan.
© Lantmäteriet, dnr106-2004/188.

Författningskarta

Naturreservatet Morlanda

Orust kommun

Reservatsgräns

Ej reservat

Naturminne

Besöksparkering

0 100 200 400 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut:

Datum 2007-04-05

Diarienummer 511-69279-2005

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens beslut
om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Denna karta utgör utdrag ur GSD Fastighetskartan.
© Lantmäteriet, dnr106-2004/188.

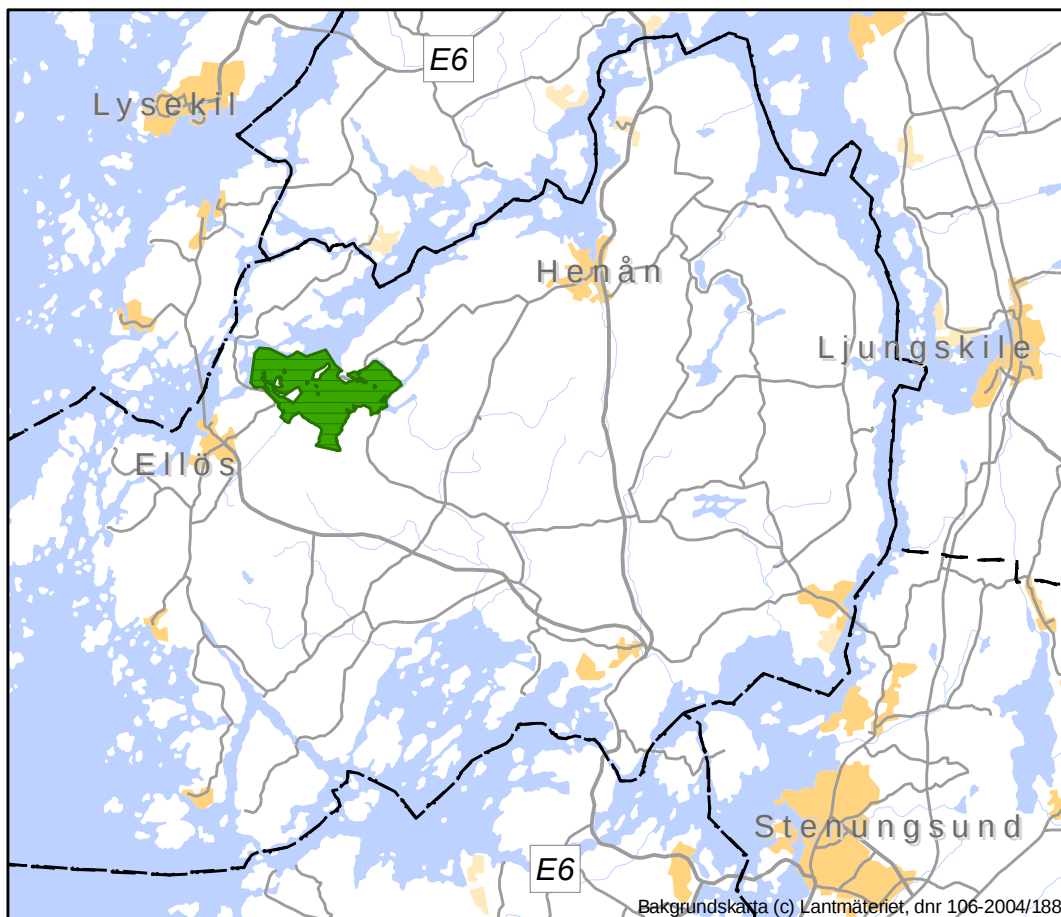
LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bilaga 2

Dnr 511-69279-2005
Beslut 2007-04-05

ÖVERSIKTSKARTA

Naturreservatet Morlanda Orust kommun

Bakgrundskarta (c) Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

0 2 4 6 Kilometer

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Tord Wennerblom
0521-605464

BESLUT
2009-11-10

Diarienummer
511-76234-2007

Sida
1(2)

Sändlista (bil 4)

Komplettering av föreskrift samt kompletterande skötselplan för naturreservatet Morlanda i Orust kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att föreskrift A.3 i Länsstyrelsens beslut 2007-04-05 om naturreservatet Morlanda ska gälla i de tre områden som markerats i bilaga 1 a. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken (1998:808).

För ovan nämnda tre områden fastställer Länsstyrelsen skötselplanen i bilaga 2. Det som står under rubriken "A. Skötsel av marker" i tidigare (2007-04-05) fastställd skötselplan upphör därmed att gälla inom de tre områdena. Beslutet är fattat med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdes-skydd enligt miljöbalken.

Ärendet och dess handläggning

Länsstyrelsen beslutade 2007-04-05 att bilda naturreservatet Morlanda. I beslutets föreskrift A.3 stadgas att det är förbjudet att "avverka skog annat än vad som framgår av karta, bilaga 1a". Vid tidpunkten för beslutet var dock förhandlingen om de berörda områdenas omfattning inte slutförda, vilket också angavs i beslutet. Någon bilaga 1 a fanns således inte vid tidpunkten för beslutet.

Under januari månad 2009 träffades en överenskommelse om intrångs-sättning avseende hela naturreservatet Morlanda. Tre områden för vilka föreskrift A.3 ska gälla var därvid den avgörande utgångspunkten för intrångs-sättningens storlek.

För de tre områden för vilka föreskrift A.3 ska gälla har Länsstyrelsen under 2009 upprättat en skötselplan. Detta har gjorts i samråd med ägaren till Morlanda Säteri som också är förvaltare av naturreservatet.

Med "avverkningsförbud" avses i detta fall avverkningar, gallringar eller andra skogliga åtgärder som görs i produktionsfrämjande syfte. Något förbud råder givetvis inte mot åtgärder som görs enbart i naturvårdsfrämjande syfte och enligt skötselplanen i bilaga 2.

Jon Thorburn har, som berörd mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m m att yttra sig över förslag till komplettering av beslut samt kompletterande skötselplan. Förslaget har remitterats till Orust kommun och Skogsstyrelsen. Inga synpunkter har kommit till Länsstyrelsen.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i Göteborgs-Posten och Bohusläningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bifogat formulär O4:1.

I detta ärende har länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutat. Naturvårds-
handläggare Tord Wennerblom har varit föredragande. I handläggningen har
också deltagit naturvårdsdirektör Sven Swedberg och länsjurist Erland Jo-
sefson.

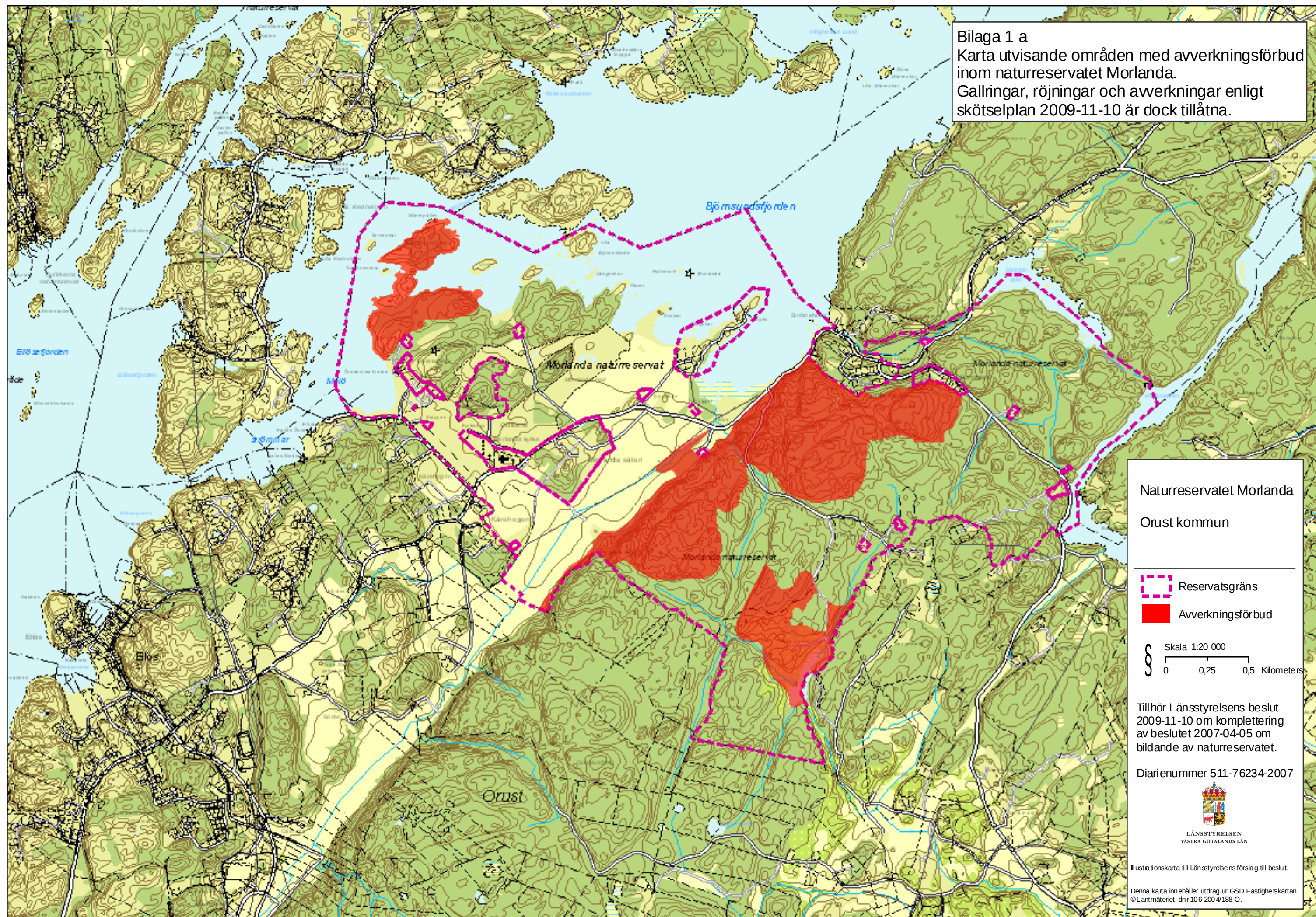
Göran Bengtsson

Tord Wennerblom

Bilagor

- 1 a) Karta utvisande områden med avverkningsförbud
- 2) Skötselplan avseende områden med avverkningsförbud
- 3) Besvärshänvisning
- 4) Sändlista

Bilaga 1 a
Karta utvisande områden med avverkningsförbud
inom naturreservatet Morlanda.
Gallringar, röjningar och avverkningsplaner enligt
skötselplan 2009-11-10 är dock tillåtna.

Naturreservatet Morlanda

Orust kommun

Reservatsgräns

Avverkningsförbud

Skala 1:20 000
0 0,25 0,5 Kilometers

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2009-11-10 om komplettering
av beslutet 2007-04-05 om
bildande av naturreservatet.

Diarienummer 511-76234-2007

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till Länsstyrelsens förslag till beslut

Denna karta innehåller utdrag ur GSD Fastighetskartan.
© Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-O.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Tord Wennerblom
0521-605464

2009-11-10

Diarienummer
511-76234-2007

Sida
1(27)

Bilaga 2

Skötselplan för tre områden inom naturreservatet Morlanda i Orust kommun

Svens Altare med utsiktstornet i bakgrunden. Foto: Tord Wennerblom

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Bakgrund till denna skötselplan
2. Hur denna skötselplan förhåller sig till skötselplanen från 2007
3. Skogsbruksplanen och skogsvårdslagen
4. Utvärdering av skötselplanen ca år 2020
5. Översiktlig beskrivning av områdena
6. Skötsel i området Svens Altare m.m.
7. Skötsel i området Håltå
8. Skötsel i området Albertsholmen
9. Referenser

BILAGOR

1. Översiktskarta
2. Skötselområdeskarta Svens Altare m.m.
3. Skötselområdeskarta Håltå
4. Skötselområdeskarta Albertsholmen

1. Bakgrund till denna skötselplan

Denna skötselplan är en komplettering till skötselplanen i Länsstyrelsens beslut 2007-04-05 och avser tre områden inom naturreservatet för vilka det enligt föreskriften A.3 för naturreservatet råder avverkningsförbud. Områdena är markerade i bilagorna 1-4.

Med "avverkningsförbud" avses i detta fall avverkningar, gallringar eller andra skogliga åtgärder som görs i produktionsfrämjande syfte. Något förbud råder givetvis inte mot åtgärder som görs enbart i naturvårdsfrämjande syfte och enligt denna skötselplan.

2. Hur denna skötselplan förhåller sig till skötselplanen från 2007

Föreliggande kompletterande skötselplan innebär att bevarandemål, engångsåtgärder och underhållsåtgärder specificeras för ett antal skötselområden. Detta innebär att det som står under rubriken "A. Skötsel av marker" i skötselplanen från 2007 inte gäller inom de tre områdena med avverkningsförbud, vilka omfattas av föreliggande skötselplan. I övrigt gäller dock skötselplanen från 2007, t.ex. vad avser anordningar för besökare samt finansiering av naturvårdsförvaltningen.

Ägaren till Morlanda Säteri är förvaltare (enligt Länsstyrelsens beslut 2007-04-05).

3. Skogsbruksplanen och skogsvårdslagen

Inom områdena med avverkningsförbud, vilka omfattas av föreliggande skötselplan, gäller även följande:

- Skogsbruksplanens rekommendationer ska inte tillämpas.
- Skogsvårdslagens bestämmelser, eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter, ska inte tillämpas. Det innebär bl.a. att avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen inte ska göras. Inte heller gäller Skogsstyrelsens regler beträffande skadeinsekter.

4. Utvärdering av skötselplanen ca år 2020

Skötselplanen gäller tills vidare. Inriktningen för de skötselåtgärder som angetts är i många fall de närmaste 10 åren. Skötselplanen bör därför utvärderas och eventuellt revideras efter en 10-årsperiod, dvs. kring år 2020.

5. Översiktlig beskrivning av områdena

	Hällmarker/ impediment (ha)	Skog (ha)	Sjö (ha)	Totalt (ha)
Håltå	6,3	20	1,4	27
Svens Altare m.m.	68	45	0	113
Albertsholmen	20	5	0	25
Summa	94	70	1,4	165

Naturvärdena är främst knutna till ädellövskogen samt mosaikerna med omväxlande tallbevuxna hällmarker och små skrevor med inslag av lövträd. Därutöver finns en hel del mindre områden med trivial barrskog. Målet är dock att på sikt höja naturvärdena i dessa, främst genom att öka inslaget av löv.

I översiktlig inventering av områdena (Naturcentrum 2008) har följande rödlistade kryptogamer (mossor och lavar) noterats:

Zygodon viridissimus liten ärgmossa

Sphinctrina turbinata kortskaftad parasitspik

Schismatomma decolorans grå skärelav

Opegrapha vermicellifera stiftklotterlav

Biatorella monasteriensis klosterlav

Normandina pulchella mussellav

Aleurodiscus disciformis ekskinn

Pertusaria multipuncta violettgrå porlav

Områdena används flitigt av det rörliga friluftslivet. Flera stigar och vandringssleder finns. Från utsiktstornet vid Svens Altare har man en magnifik utsikt.

6. Skötsel i området Svens Altare m.m.

Generella riktlinjer för skötseln:

- Gynna löv, särskilt ädellöv.
- Främja bildande av stående och liggande död lövved. Lövträd kan gärna ringbarkas, men undvik detta inom synhåll från stigar och vägar.
- Gynna utveckling till grova (gamla) ädla lövträd, s.k. "jätteträd". Detta sker genom frihuggning. Frihugg då i etapper med några års mellanrum så att trädet hinner anpassa sig.
- Håll efter slyuppslag. Bete är alltid en bra skötselåtgärd, även i de fall detta inte särskilt anges under respektive skötselområde.
- Håll efter uppkomst av gran.
- Ta bort nyplanterad gran.
- Undvik körskador i området. Det är bättre att avstå från angiven skötselåtgärd än att riskera stora körskador.
- Kulturlämningar, vägar och stigar hålls fria från träd och buskar.
- Ingen lövved får tas ut från området. Nedfallna träd och grenar får dock flyttas om de ligger dåligt till, t.ex. med tanke på vägar, stigar, rastplatser, infoskyltar eller kulturlämningar.
- Stormfällda granar får upparbetas om de av förvaltaren bedöms utgöra risk för granbarkborreangrepp i skogar som inte omfattas av denna skötselplan.

Svens Altare m.m., skötselområde 1 (11 delområden): Hällmarker

Beskrivning (gemensam för alla hällmarksområden i hela reservatet)

På de magra höjderna växer i huvudsak tall medan lövskog med inslag av ädellövträd, främst ek, finns i raviner, branter och klippskrevor. Inslag finns av gran, asp, björk och andra lövträd. Området är ofta kuperat med stora skillnader i växtlighet mellan torra och fuktiga partier. Förekomsten av död ved, som främst består av tall och ek, är generellt god. Areal 68 hektar (summa alla 11 delområden).

Bevarandemål

I huvudsak som beskrivningen ovan. Naturlig dynamik utan skogliga åtgärder ska råda.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 998. I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 18.

Svens Altare m.m., skötselområde 2: Branter med ädellövskog

Beskrivning

Långsträckt område med skogsklädda branter mot planerad golfbana. Relativt stor och sammanhängande ädellövskog med gott om gamla träd och multnande ved. Värdefull kryptogamflora och troligtvis även värdefullt för insekter. Kulturhistoriska värden finns bl.a. i form av stengärdesgård. Området är klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Areal 3,7 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog med många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga. Området kan dock med fördel betas i brynzonerna mot de öppna markerna.

Underhållsåtgärder

Håll efter eventuell uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 141 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 1 (klass 1).

Svens Altare m.m., skötselområde 3: Sprickdalar

Beskrivning

Två närliggande kratteksdominerade sprickdalar på mager mark. Förutom ek finns björk, en, och tall. Varierat område med förekomst av lodytor. Tall och gran har nyligen avverkats och gran har planterats. Areal 0,8 hektar.

Bevarandemål

Blandskog bestående av löv och tall. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort granplantorna.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 998 och del av 142 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 2 (klass 3).

Svens Altare m.m., skötselområde 4: Ädellövskog med hassel

Beskrivning

Naturskogsartat område med ädellövskog (främst ek) och rikligt buskskikt med ofta grov gammal hassel. Det finns rikligt med lågor och döende gamla träd. Lodytor förekommer. Areal 0,8 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog med inslag av tall. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 143 (NO). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 3 (klass 3).

Svens Altare m.m., skötselområde 5: Betespåverkad ädellövskog

Beskrivning

Gles ädellövskog nedanför en bergvägg vänd mot nordväst. Trädsiktet utgörs främst av ask, ek, björk och bok med buskskikt av gammal hassel. Fle-
ra av träden är mycket grova och gamla. Det förekommer både stående och liggande död ved men endast i mindre omfattning. Större delen av området betas. Areal 2,2 hektar.

Bevarandemål

Gles, helst betad, ädellövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Objektet bör betas även i fortsättningen, dock inte med hästar. Håll efter uppkomst av gran och lövsly.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 139 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 5 (klass 1).

Svens Altare m.m., skötselområde 6: Ädellövskog med inslag av gran

Beskrivning

Olikåldrig blandskog med i huvudsak ek och gran. Areal 2,9 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran. Om frihuggning sker, håll efter uppkomst av lövsly i den frihuggna ytan.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 137 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 4 (klass 3).

Svens Altare m.m., skötselområde 7: Bäckravin med ädellövskog

Beskrivning

Vacker bäckravin som är bevuxen med lövskog. Det finns rikligt med ädel-lövträd som alm och ask men också björk, al och pil. Flera av träden är mycket grova med håligheter. Det finns gott om multnande ved. Vattendraget har en sandig till grusig botten och är i den sydvästra delen vackert meanderande. Värdefullt för kryptogamer och kärlväxter. Troligen också av stort värde för vedlevande insekter samt för mollusker. Området är klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Areal 2,0 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 27 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 6 (klass 1).

Svens Altare m.m., skötselområde 8: Ädellövskog

Beskrivning

I sydvästra delen växer lövskog på fuktig mark där vatten från de ovanliggande höjderna pressar på. Skogen är olikåldrig och består främst av al, ask, ek och alm. Buskskiktet består av främst hassel. Det finns tämligen gott om multnande ved. I den torrare nordöstra delen växer mest ek. Här har gallring nyligen skett. Den fuktigare delen av området är klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Areal 1,3 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran. Den torrare delen av området kan med fördel betas. Viss gallring kan då behöva göras. Spara dock alltid de grova träden.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 27 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 7 (klass 3).

Svens Altare m.m., skötselområde 9:

Beskrivning

Tallplantering (enl skogsbruksplanen ca 55-årig). Areal 0,4 hektar.

Bevarandemål

Tallskog med inslag av löv. Det ska (på lång sikt) finnas många grova tallar och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Gallra bort de klenaste tallarna ur beståndet. Lämna kvar en del av tallveden i området som tillskott av död ved. Helst i solbelyst läge.

Underhållsåtgärder

Håll efter eventuell uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 26 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 107 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 10:

Beskrivning

Relativt ung barrblandskog (mest tall) med inslag av björk. Areal 2,3 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog med stort inslag av björk. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområdena 140 (PG) och 151 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 113 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 11:

Beskrivning

Trivial tallskog med inslag av gran och björk. Areal 1,5 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog med stort inslag av björk. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort ungefär hälften av granarna, kvarvarande lämnas i grupper. Frihugg även runt grova tallar. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran där avverkning/frihuggning skett.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 140 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 112 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 12: Sumpskog

Beskrivning

Ett sumpskogsparti mellan två höjder. Genom den björkdominerade ungskogen rinner små bäckar. Areal 0,4 hektar.

Bevarandemål

Lövsumpskog med mycket död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 135 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 9 (klass 3).

Svens Altare m.m., skötselområde 13: Blandskog

Beskrivning

Medelålders blandskog bestående av tall och ek. Areal 0,6 hektar.

Bevarandemål

Ådellövskog med inslag av triviallöv och enstaka tallar och granar. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 28 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 8 (klass 2).

Svens Altare m.m., skötselområde 14:

Beskrivning

Trivial barrblandskog med inslag av björk. Areal 1,9 hektar.

Bevarandemål

Blandskog med stort lövinslag. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort ungefär hälften av granarna, kvarvarande lämnas i grupper. Frihugg även runt grova tallar. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran där avverkning/frihuggning skett.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 135 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 105 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 15: Blandskog

Beskrivning

Ett varierat område med små branter, sprickdalar och höjdryggar. I sprickdalarna rinner små bäckar. Trädsiktet är varierat med ek, asp, björk, gran och tall. En del ekar är mycket gamla. Det finns gott om multande ved i olika nedbrytningsstadier. En hög luftfuktighet har bidragit till en välutvecklad kryptogamflora. Delar av området är gallrat och ekar är frihuggna. Areal 2,6 hektar.

Bevarandemål

Ådellövskog med inslag av triviallöv och enstaka tallar och granar. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga, alternativt fortsatt att frihugga en del grova ekar om det är praktiskt möjligt.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 29 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 8 (klass 2).

Svens Altare m.m., skötselområde 16:

Beskrivning

Trivial granskog med inslag av björk. Enstaka grova granar finns. Areal 0,6 hektar.

Bevarandemål

Lövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Väster om vägen: Ta bort all gran utom de allra grövsta. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppslag av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 131.2 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 106 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 17:

Beskrivning

Barrblandskog med dominans av gran. Enstaka mycket gamla tallar finns. Areal 0,7 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort ungefär hälften av granarna, kvarvarande lämnas i grupper. Frihugg även runt grova tallar. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran där avverkning/frihuggning skett.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 131.1 (PG). Någon motsvarighet till skötselområdet finns inte i Naturcentrums inventering.

Svens Altare m.m., skötselområde 18:

Beskrivning

Trivial granskog på delvis fuktig mark med inslag av tall och björk. Delar av området har gallrats. Areal 1,0 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog med lövinslag. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort ungefär hälften av granarna, kvarvarande lämnas i grupper. Frihugg även runt grova tallar. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran där avverkning/frihuggning skett.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 132 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 104 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 19: Ädellövskog

Beskrivning

Skogsbestånd med kraftigt kuperad terräng med flera stora klippväggar. Trädsiktet domineras av ask, al, asp med inslag av lind. Hasselbuskar förekommer rikligt i busksiktet. Det finns gott om multnande ved, även grov. Areal 3,1 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran. Håll rent från lövsly inom ca 25 m avstånd från vägen.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 30 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 16 (klass 2).

Svens Altare m.m., skötselområde 20: Ädellövskog i bäckravin

Beskrivning

En liten bäckravin med blandskog av ek, alm, gran, al och björk. I söder höjer sig området och här växer glest med medelgrova ekar bland ris och småbuskar. I ravinen finns relativt gott om död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Areal 0,9 hektar.

Bevarandemål

Ädellövskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 33 (NO). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 15 (klass 2).

Svens Altare m.m., skötselområde 21:

Beskrivning

Ca 40-årig granplantering. Areal 1,0 hektar.

Bevarandemål

Lövskog. Det ska (på lång sikt) finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Avverka granarna i omgångar, kvarvarande lämnas grupper. Spara allt eventuellt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 32 (PG). Någon motsvarighet till skötselområdet finns inte i Naturcentrums inventering.

Svens Altare m.m., skötselområde 22:

Beskrivning

Trivial granskog med inslag av tall. Enstaka mycket grova tallar finns. Areal 0,9 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort ungefär hälften av granarna i omgångar, kvarvarande lämnas i grupper. Frihugg även runt grova tallar. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran där avverkning/frihuggning skett.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 34 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 108 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 23: Blandskog

Beskrivning

Ett blandskogsområde med stort inslag av grova granar i den sydöstra delen. Längre västerut ökar inslaget av tall med inslag av ek. Området gränsar till bebyggelse och bedöms därför vara av särskilt stort värde för lokalt friluftsliv. Areal 2,8 hektar.

Bevarandemål

Blandskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga. Håll dock stigen fri från sly och trädfällen.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 37 (NS). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 17 (klass 3).

Svens Altare m.m., skötselområde 24:

Beskrivning

Trivial barrblandskogskog med inslag björk. Areal 4,2 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog med lövinslag. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 31 och 35 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 102 och 103 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 25:

Beskrivning

Trivial granskog med inslag av tall och björk. Nyligen gallrat. Areal 2,7 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog med stort lövinslag. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 94 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 111 (ej klassad som naturvärde).

Svens Altare m.m., skötselområde 26:

Beskrivning

Ung blandskog bestående främst gran och björk på fuktig mark. Areal 0,5 hektar.

Bevarandemål

Lövskog med inslag av tall. Det ska finnas rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ta bort all gran.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 93 (PG). Någon motsvarighet till skötselområdet finns inte i Naturcentrums inventering.

Svens Altare m.m., skötselområde 27:

Beskrivning

Medelålders barrblandskog med dominans av tall och inslag av björk. Enstaka äldre ekar och tallar finns. Areal 3,4 hektar.

Bevarandemål

Barrblandskog med lövinslag. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Ytterligare en gallring av tall. Frihugg kring evighetsträd.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast (delar av) av delområdena 121 (PG), 128 (PG), 130 (PG) och 998. Någon motsvarighet till skötselområdet finns inte i Naturcentrums inventering.

Svens Altare m.m., skötselområde 28:

Beskrivning

Avverkat område där ekar och grova tallar har lämnats kvar. Areal 0,3 hektar.

Bevarandemål

Ek- och tallskog. Det ska finnas många grova träd och rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområde 130 (PG). Någon motsvarighet till skötselområdet finns inte i Naturcentrums inventering.

6. Skötsel i området Håltå

Generella riktlinjer för skötseln (med vissa undantag för område 1):

- Gynna löv, särskilt ädellöv.
- Mer stående och liggande död lövved. Gynna utveckling till grova (gamla) ädla lövträd, s.k. "jätteträd/evighetsträd". Detta sker genom försiktig frihuggning.
- Håll efter slyuppslag. Bete är alltid en bra skötselåtgärd.
- Håll efter uppkomst av gran.
- Kulturlämningar, vägar och stigar hålls fria från träd och buskar.
- Ingen lövved får tas ut från området. Nedfallna träd och grenar får dock flyttas om de ligger dåligt till, t.ex. med tanke på vägar, stigar, rastplatser, infoskyltar eller kulturlämningar.
- Stormfällida granar får upparbetas om de av förvaltaren bedöms utgöra risk för granbarkborreangrepp i skogar som inte omfattas av denna skötselplan.

Håltå skötselområde 1: Hällmarker genomkorsat av ett stråk med tallskog

Beskrivning (gemensam för alla hällmarksområden i hela reservatet)

På de magra höjderna växer i huvudsak tall medan lövskog med inslag av ädellövträd, främst ek, finns i raviner, branter och klippskrevor. Inslag finns av gran, asp, björk och andra lövträd. Området är ofta kuperat med stora skillnader i växtlighet mellan torra och fuktiga partier. Förekomsten av död ved, som främst består av tall och ek, är generellt god. Flera ovanliga arter av kryptogamer noterades. Genom området går ett stråk av mer sluten tallskog med inslag av björk och gran. Areal 6,3 hektar.

Bevarandemål

I huvudsak som beskrivningen ovan. Naturlig dynamik utan skogliga åtgärder ska råda.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 998. I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 18.

Hålda skötselområde 2: Gles ekskog

Beskrivning

Nyligen gallrad gles ekdominerad skog, med inslag av bl.a. björk och asp. Två mindre "tarmar" av hygget ingår i området, vilka planterats med gran och björk. Areal 9,2 hektar.

Bevarandemål

Ekdominerad lövskog med på många grova träd och mycket stående och liggande död ved.

Engångsåtgärder

Röj bort återstående granar. Ta bort sly.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran och sly. Området kan med fördel betas, dock inte av hästar eftersom dessa kan skada grövre träd.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 159 (PF) och 168 (PF). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 14 (klass 3) och 24 (klass 3).

Hålda skötselområde 3: "Hålda trädgård"

Beskrivning

Sammanhängande lövskogsområde som till stora delar utgörs av en äldre löväng med bl.a. rester av hamlade askar, almar, lindar och lönnar. Den höga luftfuktigheten i omgivningen bidrar till en värdefull kryptogamflora. Större delen av området är klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen. Areal 5,9 hektar.

Bevarandemål

Ådellövskog med många grova träd och mycket stående och liggande död ved.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran och sly. Röj särskilt vid kulturlämningarna.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 168 (PF), 168.1 (PF), 169 (PF) och 999. I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 13 (klass 1).

Hålt skötselområde 4: Nordost om Håltavatten

Beskrivning

Närmast sjön växer en lövsumpskog med mest björk och al. Där finns gott om död ved. På fastmarken växer lövskog med buskskikt av hassel. Det finns gott om multnande ved. Bäckens kantas av stora mängder grov, gammal hassel. Skötselområdets sydvästra del består av en "skog" med mycket grov hassel. Området är troligen värdefullt för vedlevande insekter. Areal 1,1 hektar.

Bevarandemål

Lövskog med buskskikt av hassel. Det ska finnas rikligt med död ved. Grova hasselbuskar med död ved är viktiga inslag.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran och sly, särskilt kring hasselbuskarna som behöver ljus. Föryngringshugg några av hasselbuskarna med för att tillförsäkra kontinuiteten.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 161 (NO), 162 (PG?) och 999. I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 10 (klass 3) och del av 11 (klass 2).

Hålt skötselområde 5: Lövskog vid bäcken

Beskrivning

Gles, nyligen gallrad, lövskog med mest björk och ek. En bäck utgör skötselområdets gräns i öster. En fin stenmur finns. Areal 1,1 hektar.

Bevarandemål

Gles lövskog med mycket död ved. Området kan med fördel betas.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran och sly, särskilt vid stenmuren

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 159 (PF). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 12 (klass 3) och del av 11 (klass 2).

Hålda skötselområde 6: Remsa närmast reservatsgränsen

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en smal remsa med tät granskog mellan bäcken resp. vägen och reservatsgränsen. Areal 1,3 hektar.

Bevarandemål

Gles lövskog med mycket död ved.

Engångsåtgärder

Avverka granarna i omgångar. Spara allt löv.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran och sly.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 160 (PG) och 162 (PG). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområdena 12 (klass 3) och 100 (ej naturvärde).

Hålda skötselområde 7: Dalgång inom hällmarksområdet

Beskrivning

Blandskog med tall och löv, mest björk. Gran har gallrats bort. Areal 1,1 hektar.

Bevarandemål

Blandskog med tall och löv. Det ska finnas mycket död ved.

Engångsåtgärder

Inga

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av (del av) delområdena 156 (PG) och 998. Någon motsvarighet till skötselområdet finns inte i Naturcentrums inventering.

Hålda skötselområde 8: Håltavatten (del av)

Beskrivning

Sjö. Areal 1,4 hektar

Bevarandemål

Sjö.

Engångsåtgärder
Inga.

Underhållsåtgärder
Inga.

7. Skötsel i området Albertsholmen

Generella riktlinjer för skötseln:

- Det ska finnas mycket stående och liggande död ved.
- Kulturlämningar, vägar och stigar hålls fria från träd och buskar.

Albertsholmen skötselområde 1: Klippor och hållmarker

Beskrivning (gemensam för alla hållmarksområden i hela reservatet)

På de magra höjderna växer i huvudsak tall medan lövskog med inslag av ädellövträd, främst ek, finns i raviner, branter och klippskrevor. Inslag finns av gran, asp, björk och andra lövträd. Området är ofta kuperat med stora skillnader i växtlighet mellan torra och fuktiga partier. Förekomsten av död ved, som främst består av tall och ek, är generellt god. Areal 20 hektar.

Bevarandemål

I huvudsak som beskrivningen ovan. Naturlig dynamik utan skogliga åtgärder ska råda.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 998. I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 18.

Albertsholmen skötselområde 2: Tallskog

Beskrivning

Tallskog med inslag av gran och björk. Många av tallarna är grovkvistiga. Areal 1,8 hektar.

Bevarandemål

I huvudsak som beskrivningen ovan. Naturlig dynamik utan skogliga åtgärder ska råda.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Håll stigen fri från sly och eventuella nedfallande träd. I övrigt inga åtgärder.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 1 (NO). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet närmast av delområde 27 (klass 2).

Albertsholmen skötselområde 3: Tallskog

Beskrivning

Tallskog. Många av tallarna är grovkvistiga. Areal 0,5 hektar.

Bevarandemål

I huvudsak som beskrivningen ovan. Naturlig dynamik utan skogliga åtgärder ska råda.

Engångsåtgärder

Inga.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet av delområde 2 (NO). I Naturcentrums inventering motsvaras skötselområdet av delområde 26.

Albertsholmen skötselområde 4: Tall- och björkskog

Beskrivning

Tallskog som delvis gallrats ur till förmån för björk. Areal 2,0 hektar.

Bevarandemål

Omväxlande tall och lövskog (mest björk). Rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Fortsätt att gallra bort tall och spara då allt löv. Gagnvirke av tall kan tas bort.

Underhållsåtgärder

Håll efter uppkomst av gran och lövsly.

Anmärkning

I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet närmast av delområde 3 (PG). I Naturcentrums inventering har skötselområdet inte behandlats.

Albertsholmen skötselområde 5: Tallskog

Beskrivning

Tallskog. Areal 0,5 hektar.

Bevarandemål

Tallskog. Rikligt med död ved.

Engångsåtgärder

Försiktig gallring. Gagnvirke av tall kan tas bort.

Underhållsåtgärder

Inga.

Anmärkning

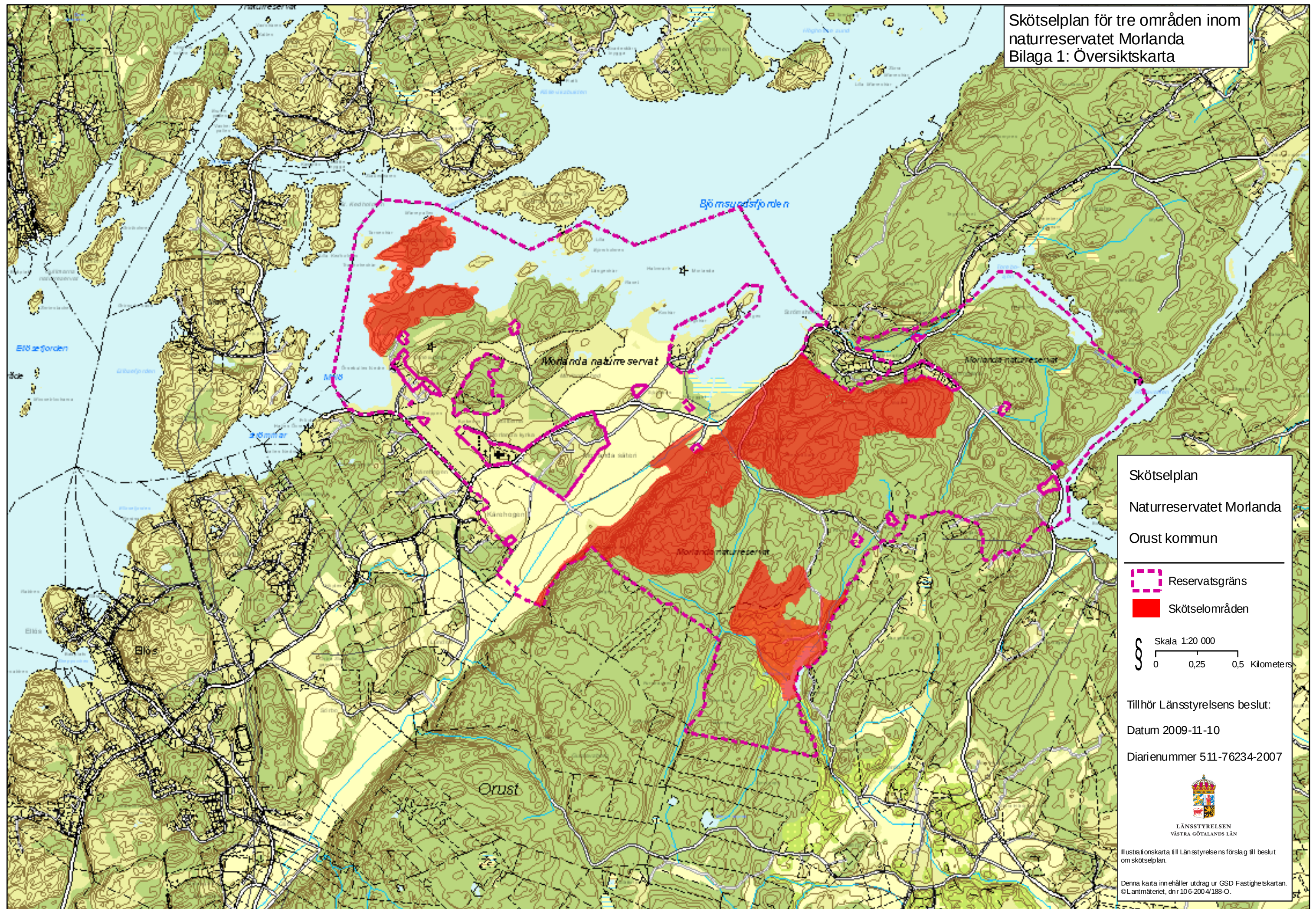
I skogsbruksplanen motsvaras skötselområdet av delområde 4 (PG). I Naturcentrums inventering har skötselområdet inte behandlats.

9. Referenser

Naturcentrum AB. 2008. Naturvärdesbedömning av skogliga biotoper inom naturreservatet Morlanda.

Skogsbruksplan för Morlanda 2:1 m fl. Forest Maps 2005.

Skötselplan för tre områden inom
naturreservatet Morlanda
Bilaga 1: Översiktskarta

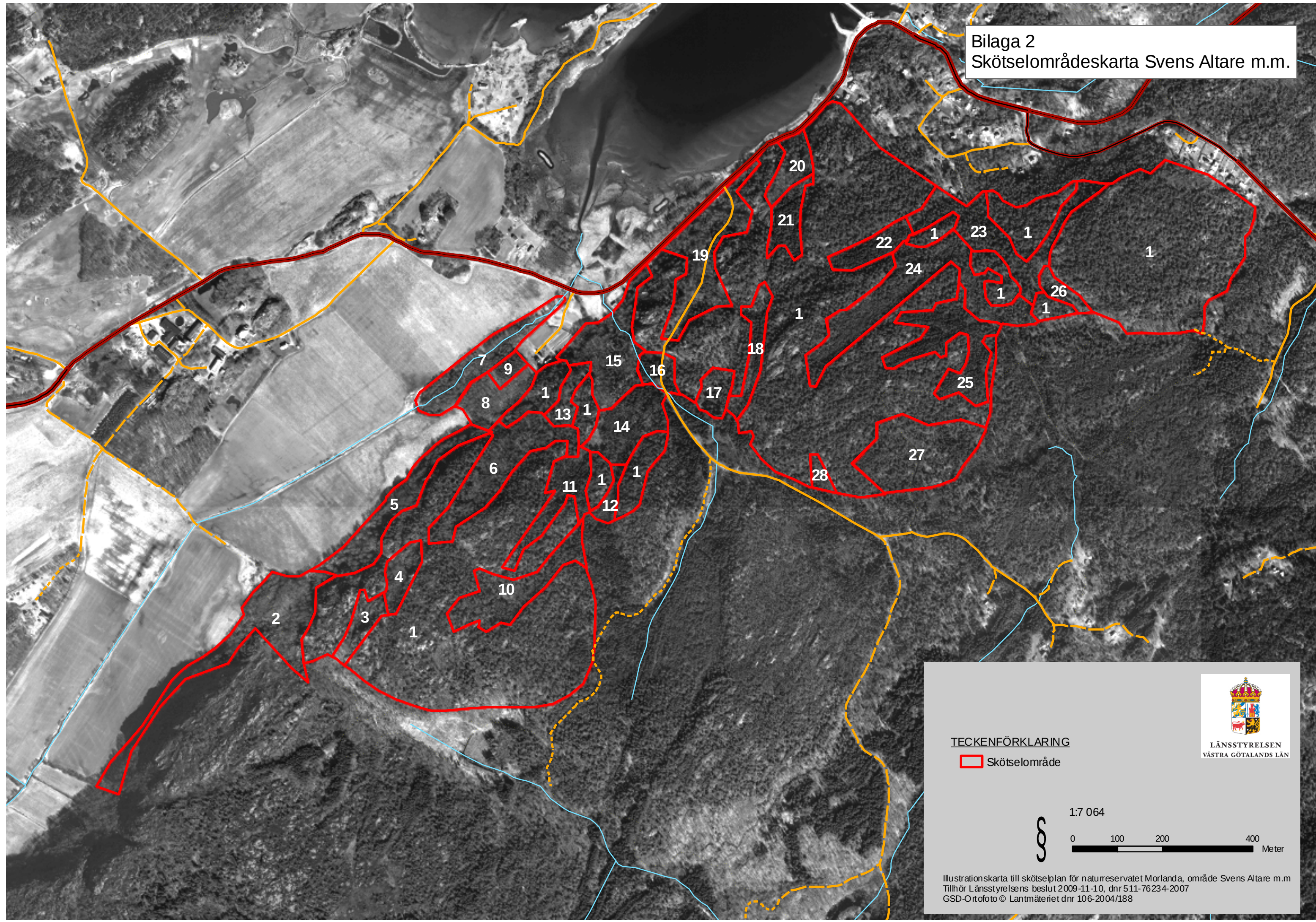
Skötselplan
Naturreservatet Morlanda
Orust kommun

- Reservatsgräns
- Skötselområden

Skala 1:20 000
0 0,25 0,5 Kilometers

Tillhör Länsstyrelsens beslut:
Datum 2009-11-10
Diarienummer 511-76234-2007

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN
Illustrationskarta till Länsstyrelsens förslag till beslut om skötselplan.
Denna karta innehåller utdrag ur GSD Fastighetskarten.
© Lantmäteriet, dnr 106-2004/188-O.

TECKENFÖRKLARING

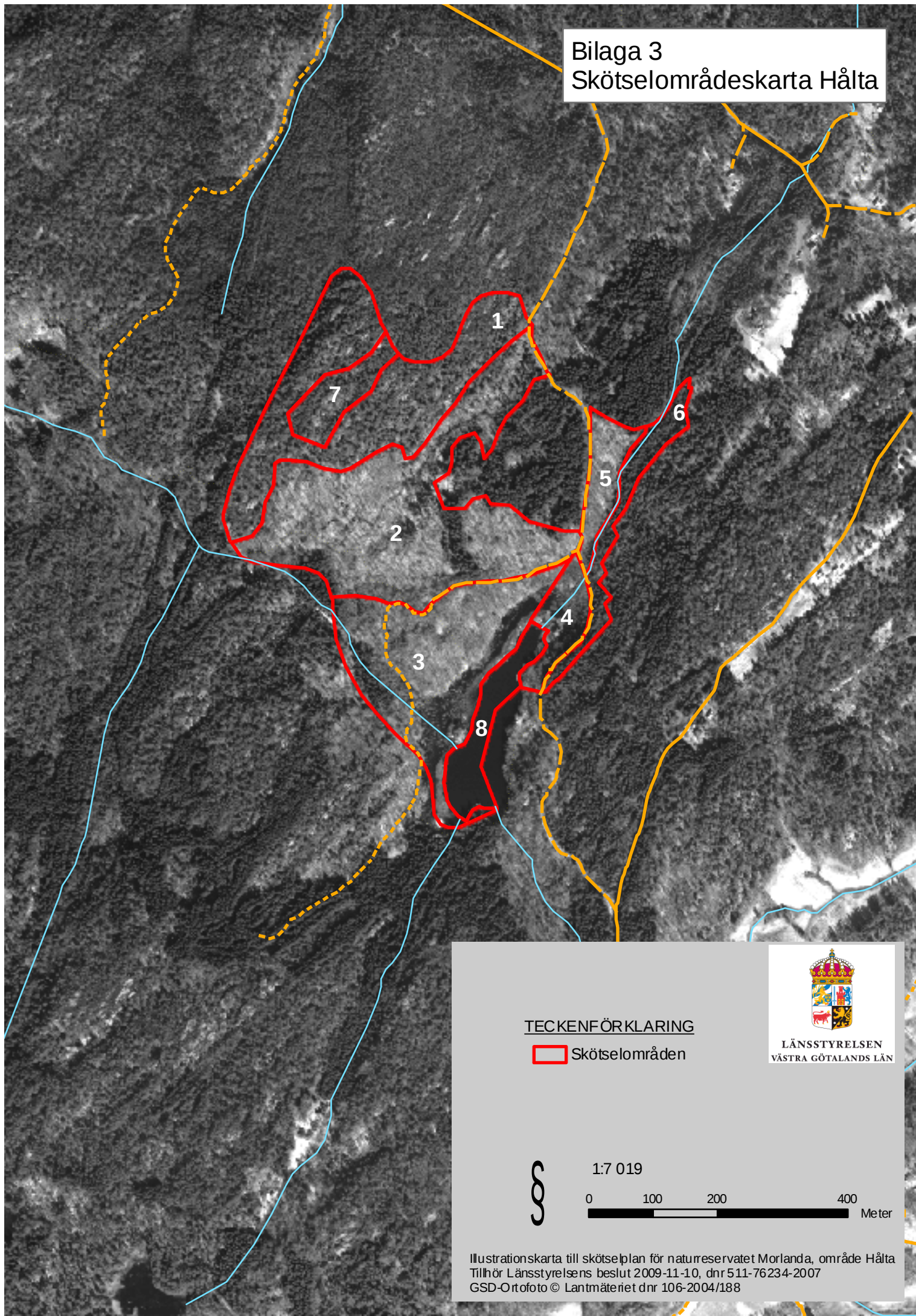
 Skötselområde

1:7 064

0 100 200 400
Meter

Bilaga 3
Skötselområdeskarta Håltå

TECKENFÖRKLARING

 Skötselområden

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

1:7 019

0 100 200 400
Meter

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet Morlanda, område Håltå
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2009-11-10, dnr 511-76234-2007
GSD-Ortofoto © Lantmäteriet dnr 106-2004/188

Bilaga 4
Skötselområdeskarta Albertsholmen

TECKENFÖRKLARING

 Skötselområden

1:7 000

0 100 200 400
Meter

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Illustrationskarta till skötselplan för naturreservatet Morlanda, område Albertsholmen
Tillhör Länsstyrelsens beslut 2009-11-10, dnr 511-76234-2007
GSD-Ortofoto © Lantmäteriet dnr 106-2004/188